

Het sociaal statuut der zelfstandigen **Pensioen**

Inhoudstafel

Voorwaarden	3
Wie komt in aanmerking ?	3
Voorwaarden voor het verkrijgen van een rustpensioen	4
Voorwaarden voor het verkrijgen van een overlevingspensioen	6
Voorwaarden voor het verkrijgen van een pensioen van uit de echt gescheiden echtgeno(o)t(e)	8
Procedure	10
Indienen van de pensioenaanvraag	10
Samenstelling en onderzoek van het dossier	10
Bewijs van de beroepsloopbaan	12
Hoe bewijzen?	12
Welke bijdragen?	12
Bewijslast?	12
Berekening van het pensioen	13
Breuk die overeenstemt met de beroepsloopbaan	13
Beroepsinkomsten	14
Minimumpensioen	15
Uitbetaling van het pensioen	17
Voorwaarden?	17
Genot van sociale vergoedingen	17
Uitoefening van een beroepsbezigheid	18
Aangifte van beroepsactiviteit	18
Begrenzing van de beroepsinkomsten	19
Betalingsmodaliteiten van het pensioen	21
Door wie?	21
Hoe?	21
Wat in geval van overlijden?	21
Wat in geval van terugvordering?	22
Pensioenbonus	23
Bonus vanaf 2014	23
Bonus voor 2014	24
Contact	26
Bijlage : tabellen	28

Wie een activiteit als zelfstandige of als helper uitoefent, is onderworpen aan het sociaal statuut van de zelfstandigen. Hij of zij heeft een aantal plichten maar ook een aantal rechten, waaronder het recht op pensioen. Wat u moet doen om zo'n pensioen te verkrijgen, wordt u uitgelegd in deze brochure.

Wenst u meer informatie, dan kunt u zich wenden tot de centrale administratie of de gewestelijke kantoren van het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ).

In verschillende gemeenten organiseert het RSVZ ook zitdagen waar u eveneens terecht kunt voor allerlei vragen of problemen rond uw pensioen.

Voorwaarden

Wie komt in aanmerking ?

- In de eerste plaats de zelfstandige, de helper en de meewerkende echtgeno(o)t(e) (sinds 2003): hij of zij kan aanspraak maken op een **rustpensioen**.

Zelfstandige bent u wanneer u een beroepsbezigheid heeft uitgeoefend zonder gebonden te zijn door een arbeidsovereenkomst of een statuut.

Helper bent u wanneer u een zelfstandige heeft geholpen of vervangen bij de uitoefening van zijn beroep.

U bent meewerkende echtgeno(o)t(e) wanneer u:

- met een zelfstandige gehuwd of verbonden was door een verklaring van wettelijke samenwoning
- de zelfstandige geholpen of vervangen heeft bij de uitoefening van zijn beroep

- zelf geen andere inkomsten heeft uit een andere beroepsactiviteit (behalve indien het gaat om een zelfstandige bezigheid met een inkomen van maximum 3.000 euro per jaar) of uit een vervangingsinkomen, waarmee u rechten opent op sociale zekerheid die minstens gelijkwaardig zijn aan die van een zelfstandige

In deze brochure bedoelen we met 'helper' zowel de helper als de meewerkende echtgeno(o)t(e).

- Verder de weduwe of weduwnaar van een zelfstandige of van een helper: hij of zij kan een **overlevingspensioen** of een **overgangsuitkering** krijgen.
- Ten slotte de gewezen echtgeno(o)t(e) van een zelfstandige of een helper: hij of zij kan een **pensioen van uit de echt gescheiden echtgenoot** krijgen.

Voorwaarden voor het verkrijgen van een rustpensioen

U moet:

- de pensioenleeftijd bereikt hebben
- een aanvraag indienen (behalve bij automatisch onderzoek)
- een beroepsloopbaan als zelfstandige of als helper bewijzen

Welke leeftijd ?

De pensioenleeftijd is 65 jaar wanneer het pensioen daadwerkelijk en voor de eerste maal ingaat vóór 1 februari 2025.

De leeftijd van 65 jaar wordt gebracht op:

- 66 jaar, wanneer het pensioen daadwerkelijk en ten vroegste voor de eerste maal ingaat op 1 februari 2025 en ten laatste op 1 januari 2030
- 67 jaar, wanneer het pensioen daadwerkelijk en ten vroegste voor de eerste maal ingaat op 1 februari 2030.

Vervroegd pensioen

U kunt uw pensioen vervroegd opnemen als u aan bepaalde voorwaarden voldoet inzake leeftijd en minimumloopbaan. Die voorwaarden variëren volgens de volgende tabel.

Uw vervroegd pensioen gaat ten vroegste in op	Uw vervroegd pensioen gaat ten laatste in op	U heeft de minimumleeftijd van	en	U heeft een minimumloopbaan van
01/02/2017	01/01/2018	62,5 jaar	en	41 jaar
01/02/2018	01/01/2019	63 jaar	en	41 jaar
01/02/2019	---	63 jaar	en	42 jaar

Om na te gaan of aan de loopbaanvoorwaarde is voldaan, wordt rekening gehouden met:

- de jaren waarin u een activiteit heeft uitgeoefend of die pensioenrechten doen ontstaan krachtens een of meerdere wettelijke Belgische pensioenregelingen of regelingen waarop de Europese verordeningen inzake sociale zekerheid van toepassing zijn of waarop een door België gesloten overeenkomst inzake sociale zekerheid betreffende de pensioenen van werknemers of zelfstandigen van toepassing is;
- de periodes waarin u uw loopbaan onderbroken heeft om een kind op te voeden dat jonger is dan 6 jaar; deze periodes komen wel maar tot ten hoogste 36 maanden in aanmerking.

Uitzonderingsmaatregelen

- De minimumleeftijd van **60 jaar** voor het vervroegd pensioen is van toepassing onder volgende voorwaarden:

Uw vervroegd pensioen gaat ten vroegste in op	Uw vervroegd pensioen gaat ten laatste in op	U hebt een minimumloopbaan van
01/02/2017	01/01/2019	43 jaar
01/02/2019	----	44 jaar

- De minimumleeftijd van **61 jaar** voor het vervroegd pensioen is van toepassing onder volgende voorwaarden:

Uw vervroegd pensioen gaat ten vroegste in op	Uw vervroegd pensioen gaat ten laatste in op	U hebt een minimumloopbaan van
01/02/2017	01/01/2019	42 jaar
01/02/2019	----	43 jaar

- De minimumleeftijd van **62 jaar** voor het vervroegd pensioen is van toepassing onder volgende voorwaarden:

Uw vervroegd pensioen gaat ten vroegste in op	Uw vervroegd pensioen gaat ten laatste in op	U hebt een minimumloopbaan van
01/02/2017	01/01/2019	42 jaar
01/02/2019	----	43 jaar

Overgangsmaatregelen

- De zelfstandige die geboren is vóór 1 januari 1956 en uiterlijk 31 december 2012 een beroepsloopbaan van 32 kalenderjaren aantoon, kan vanaf 1 januari 2013 vervroegd met pensioen gaan op de leeftijd van 62 jaar, op voorwaarde dat hij een loopbaan van minimum 37 kalenderjaren aantoon.

Deze maatregel richt zich op de zelfstandige van 57 tot 61 jaar die vervroegd met pensioen wil gaan maar, omwille van een te korte loopbaan, nog enkele jaren extra zou moeten werken om te voldoen aan de nieuwe minimale loopbaanvoorwaarde. Door deze maatregel zal hij slechts twee jaar extra moeten werken om vervroegd met pensioen te kunnen gaan.

- De zelfstandige die op een gegeven datum aan de minimale leeftijds- en loopbaanvoorwaarden voldoet voor de toekenning van het vervroegd pensioen zoals van kracht op die datum, kan naar keuze en op zijn verzoek, een vervroegd rustpensioen krijgen na die datum, zelfs als hij niet meer aan de nieuwe leeftijds- en loopbaanvoorwaarden voldoet die op hem van toepassing zijn op de uitgestelde ingangsdatum van zijn pensioen.

Deze maatregel heeft tot doel de zelfstandige niet af te houden van zijn beslissing tot uitstel van de vervroegde ingang van zijn pensioen, omdat de minimale leeftijd en loopbaan die zijn vereist om het te krijgen, geleidelijk worden opgetrokken.

- De zelfstandige die geboren is vóór 1 januari 1958 (die de leeftijd van 59 jaar bereikt of heeft bereikt in 2016), kan een vervroegd pensioen krijgen onder de leeftijds- en loopbaanvoorwaarden die van toepassing zijn op 31 december 2016. Elk van deze voorwaarden wordt evenwel met een jaar opgetrokken.

Zo kan een zelfstandige die geboren is op 15/3/1957 en dus de leeftijd van 59 jaar heeft bereikt op 15/3/2016, een vervroegd pensioen krijgen op de leeftijd van 63 jaar (62 + 1), d.w.z. op 1/04/2020, op voorwaarde dat hij een loopbaan aantoon van minstens 41 kalenderjaren (40 + 1). Zonder deze overgangsmaatregel zou hij een beroepsloopbaan van minstens 42 kalenderjaren moeten aantoonen, zodat zijn vervroegd pensioen slechts ten vroegste zou kunnen ingaan op 1/4/2021.

- De werknemer die werd ontslagen, ontslag heeft genomen of met zijn werkgever een overeenkomst heeft afgesloten die een einde maakt aan de arbeidsovereenkomst, en die een vervroegd pensioen kan krijgen in de werknemersregeling onder de leeftijds- en loopbaanvoorwaarden die van toepassing zijn tot 31 december 2016, krijgt, wanneer hij ook een beroepsloopbaan als zelfstandige aantoon, zijn vervroegd pensioen in de zelfstandigenregeling onder dezelfde voorwaarden en dus op dezelfde datum.

Deze maatregel waarborgt dat – in bijzondere omstandigheden – de werknemer met een gemengde loopbaan als loontrekkende en als zelfstandige, zijn vervroegd pensioen in de beide regelingen krijgt op dezelfde ingangsdatum.

Wanneer de pensioenaanvraag indienen?

U mag uw pensioenaanvraag ten vroegste 1 jaar voor de gekozen ingangsdatum indienen.

Uw pensioen mag echter niet ingaan voor de eerste van de maand die volgt op die van de vereiste minimumleeftijd (cf. supra, 'Vervroegd pensioen').

Wanneer automatisch onderzoek?

Het RSVZ onderzoekt uw rechten op een rustpensioen zonder dat u een aanvraag moet indienen wanneer:

- Uw rechten op een overlevingspensioen als zelfstandige, helper of werknemer automatisch onderzocht worden en u de pensioenleeftijd bereikt binnen de 12 maanden die volgen op het overlijden van uw echtgeno(o)t(e).
- U in België woont en de pensioenleeftijd bereikt heeft en geen recht meer heeft op ziekte- en invaliditeitsuitkeringen.
- U de pensioenleeftijd bereikt, u in België woont op de eerste dag van de 15de maand voor u de pensioenleeftijd bereikt en u een beroepsactiviteit als zelfstandige of helper heeft uitgeoefend waardoor u onderworpen was aan het sociaal statuut van de zelfstandigen.
- Uw rechten op het rustpensioen wegens lichamelijke ongeschiktheid worden onderzocht in een pensioenregeling van de openbare sector en men dan vaststelt dat u een beroepsbezigheid als zelfstandige of als helper hebt uitgeoefend.

Welke beroepsloopbaan?

Om uw rustpensioen vast te stellen wordt rekening gehouden met uw eigen beroepsloopbaan als zelfstandige of als helper.

De kalenderjaren en -kwartalen gelegen vóór het kwartaal waarin het pensioen ingaat, komen in aanmerking. Het moet gaan om jaren en kwartalen waarvan bewezen is dat u als zelfstandige of als helper werkzaam was.

Onder bepaalde voorwaarden kunnen volgende periodes gelijkgesteld worden met periodes van activiteit als zelfstandige (of als helper):

- studieperiodes
- periodes van militaire dienst
- periodes van ziekte of invaliditeit
- periodes gedekt door vrijwillige bijdragebetaling (voortgezette verzekering)
- periodes van voorlopige hechtenis
- periodes (vóór 2003) van effectieve hulp als echtgeno(o)-t(e) van een zelfstandige (meer gedetailleerde info vindt u in de brochure 'Meewerkende echtgenoten')
- de periodes van vrijwillige onderbreking van de activiteit als zelfstandige of als helper om zorg te verlenen aan een ernstig ziek of palliatief familielid, of aan een gehandicapt kind jonger dan 25 jaar.

Voorwaarden voor het verkrijgen van een overlevingspensioen

- U hebt de pensioenleeftijd bereikt.
- U bent een bepaalde periode gehuwd geweest.
- U mag niet van de erfenis van de overleden persoon uitgesloten zijn.
- U dient een aanvraag in (behalve bij automatisch onderzoek).
- U bewijst een beroepsloopbaan als zelfstandige of als helper van uw overleden echtgeno(o)-t(e)

Welke leeftijd?

De minimumleeftijd hangt af van het moment waarop uw echtgeno(o)t(e) overlijdt.

De leeftijd om een overlevingspensioen te verkrijgen is 46 jaar en 6 maanden, als uw echtgeno(o)t(e) overleden is in 2018.

Deze minimumleeftijd is 47 jaar als uw echtgeno(o)t(e) overlijdt in 2019 en zal jaar na jaar met zes maanden verhoogd worden tot 55 jaar als uw echtgeno(o)t(e) overlijdt vanaf 1 januari 2030.

Wanneer u op het moment van overlijden van uw echtgeno(o)t(e), niet de vereiste leeftijd heeft, kunt u misschien een overgangsuitkering krijgen voor een periode van 12 of 24 maanden. Dit op voorwaarde dat u voldoet aan de andere voorwaarden.

Duur van het huwelijk?

U was minstens één jaar gehuwd met de overleden zelfstandige of helper of was minder dan een jaar getrouwd, maar hebt eerder wettelijk samengewoond waarbij de gezamenlijke en onafgebroken duur van het huwelijk en de wettelijke samenwoning minstens één jaar bedraagt, tenzij:

- Er een kind uit het huwelijk of uit de wettelijke samenwoning geboren is.
- U of uw overleden echtgeno(o)t(e) op het ogenblik van het overlijden een kind ten laste had waarvoor u of uw echtgeno(o)t(e) kinderbijslag ontving.
- Het overlijden het gevolg is van een ongeval of veroorzaakt werd door een beroepsziekte.

Welke uitsluitingen?

Om recht te hebben op een overlevingspensioen mag de langstlevende echtgenoot niet worden beschouwd als onwaardig om te erven, en dus als zodanig uitgesloten zijn van de erfenis van

zijn echtgenoot, omdat hij als dader, mededader of medepllichtige schuldig is bevonden om op de persoon van de overleden echtgenoot een onder het strafrecht vallend feit te hebben gepleegd dat al dan niet zijn dood heeft veroorzaakt, of gepoogd heeft dergelijk feit te plegen.

Wanneer de aanvraag voor het pensioen of overgangsuitkering indienen?

Na het overlijden van uw echtgeno(o)t(e) kunt u een aanvraag indienen om een overlevingspensioen of overgangsuitkering te krijgen.

- Doet u dit binnen 12 maanden na het overlijden, dan gaat uw overlevingspensioen of overgangsuitkering in op de 1ste van de maand van het overlijden.
- Doet u dit niet binnen 12 maanden na het overlijden, dan gaat uw overlevingspensioen of overgangsuitkering in op de 1ste van de maand volgend op die waarin u de aanvraag indiende.

Wanneer automatisch onderzoek?

Uw rechten op een overlevingspensioen worden onderzocht zonder dat u een aanvraag moet indienen als:

- Uw overleden echtgeno(o)t(e) al een rustpensioen als zelfstandige genoot. Het overlevingspensioen gaat in op de 1ste van de maand volgend op het overlijden.
- Uw overleden echtgeno(o)t(e) al een aanvraag had ingediend waarvoor nog geen beslissing was genomen. Het overlevingspensioen gaat in op de 1ste van de maand volgend op het overlijden. Als uw echtgeno(o)t(e) overlijdt voor de ingangsdatum van zijn of haar rustpensioen, dan gaat het overlevingspensioen in op de 1ste van de maand van het overlijden.

- U op het ogenblik van het overlijden een rustpensioen als zelfstandige of werknemer geniet en uw overleden echtgeno(o)t(e) ofwel een rustpensioen als zelfstandige genoot, voordien een dergelijk pensioen had genoten, ofwel de betaling van een rustpensioen als zelfstandige verzaakt had om het u mogelijk te maken een rustpensioen als gezin te genieten. Het overlevingspensioen gaat ten vroegste in op de 1ste van de maand volgend op die van het overlijden.
- Uit het ambtshalve onderzoek van uw rechten op een rustpensioen (als zelfstandige of werknemer) blijkt dat uw echtgeno(o)t(e) een beroepsactiviteit als zelfstandige of helper heeft uitgeoefend. Het overlevingspensioen gaat in op de 1ste van de maand die volgt op het overlijden van uw echtgeno(o)t(e) of op de 1ste van de maand van het overlijden, naargelang hij of zij al dan niet een pensioen genoot, maar ten vroegste de 1ste van de maand die volgt op die waarin u de pensioenleeftijd bereikt heeft.
- Tijdens het ambtshalve onderzoek van uw rechten op het overlevingspensioen ten laste van een pensioenregeling van de openbare sector of naar aanleiding van een verhaal tegen de beslissing die uit dat onderzoek voortvloeit, blijkt dat uw echtgeno(o)t(e) een beroepsbezigheid als zelfstandige of als helper heeft uitgeoefend. Het overlevingspensioen gaat in op de 1ste van de maand die volgt op het overlijden van uw echtgenoot of op de 1ste van de maand van het overlijden, naargelang hij of zij al dan niet een pensioen genoot.

Uw overgangsuitkering wordt onderzocht zonder aanvraag als:

- Uw overleden echtgeno(o)t(e), op het ogenblik van zijn of haar overlijden, een rustpensioen als zelfstandige genoot, voordien een dergelijk pensioen had genoten of had afgezien van de betaling ervan. De overgangsuitkering gaat in op de eerste van de maand volgend op het overlijden;

- Op het ogenblik van het overlijden van uw echtgeno(o)t(e), hem of haar nog geen beslissing tot toekenning van een rustpensioen was ter kennis gebracht ingevolge de indiening van zijn of haar aanvraag of ingevolge het onderzoek van ambtswege van dat pensioen. De overgangsuitkering gaat in op de eerste van de maand volgend op het overlijden. Ze gaat echter in op de eerste van de maand van het overlijden indien het overlijden plaatsvond tussen de datum van de kennisgeving van de beslissing tot toekenning van het rustpensioen en de ingangsdatum ervan;
- Wel degelijk een beslissing tot toekenning van het rustpensioen ter kennis was gebracht van uw overleden echtgeno(o)t(e) en zijn of haar overlijden plaatsvond tussen de datum van deze kennisgeving en de ingangsdatum van dat pensioen. De overgangsuitkering gaat in op de eerste van de maand van het overlijden.

Welke beroepsloopbaan?

Om uw overlevingspensioen of overgangsuitkering vast te stellen wordt rekening gehouden met de beroepsloopbaan als zelfstandige of als helper van uw overleden echtgeno(o)t(e).

De kalenderjaren en -kwartalen gelegen vóór het kwartaal van overlijden, komen in aanmerking.

Dezelfde periodes als voor het rustpensioen zijn vatbaar voor gelijkstelling.

Voorwaarden voor het verkrijgen van een pensioen van uit de echt gescheiden echtgeno(o)t(e)

U moet

- de pensioenleeftijd bereiken
- een aanvraag indienen (behalve bij automatisch onderzoek)

- een beroepsloopbaan als zelfstandige of als helper bewijzen in hoofde van uw ex-echtgeno(o)t(e)

U mag daarenboven niet:

- van het ouderlijk gezag vervallen zijn verklaard
- veroordeeld zijn om uw gewezen echtgeno(o)t(e) naar het leven gestaan te hebben
- aanspraak kunnen maken op een overlevingspensioen uit een vorig huwelijk
- opnieuw gehuwd zijn, zelfs wanneer dit nieuw huwelijk ontbonden werd

Welke leeftijd?

De leeftijd voor een pensioen van de uit de echt gescheiden echtgeno(o)t(e) is 65 jaar.

Ook uw pensioen van uit de echt gescheiden echtgeno(o)t(e) kunt u vervroegd opnemen.

De leeftijd van uw ex-echtgeno(o)t(e) speelt geen rol.

Het vervroegd ingaan van uw pensioen van uit de echt gescheiden echtgeno(o)t(e) is maar mogelijk wanneer u tegelijkertijd recht heeft op een (vervroegd) rustpensioen als zelfstandige, als werknemer of in de openbare sector.

Wanneer de pensioenaanvraag indienen?

U mag uw pensioenaanvraag van uit de echt gescheiden echtgeno(o)t(e) ten vroegste een jaar voor de gekozen ingangsdatum indienen.

Wanneer automatisch onderzoek?

Uw rechten op pensioen van uit de echt gescheiden echtgeno(o)t(e) worden automatisch onderzocht in twee gevallen:

- Wanneer u op het ogenblik van de overschrijving van de scheiding als van tafel en bed gescheiden of feitelijk gescheiden echtgeno(o)t(e) een deel van het rustpensioen geniet van uw echtgeno(o)t(e) en u de pensioenleeftijd

bereikt heeft op de 1ste van de maand die volgt op die van de overschrijving van de scheiding.

Het pensioen vangt dan aan op de 1ste van de maand die volgt op die van de overschrijving van de scheiding.

- Wanneer tijdens het ambtshalve onderzoek van uw pensioenrechten (wanneer u de pensioenleeftijd bereikt) blijkt dat uw gewezen echtgeno(o)t(e) een beroepsactiviteit als zelfstandige of als helper heeft uitgeoefend. Het pensioen gaat dan in op de 1ste van de maand die volgt op die van de overschrijving van de scheiding en ten vroegste op de 1ste van de maand die volgt op die waarin u de pensioenleeftijd bereikt.

Welke beroepsloopbaan?

Om uw pensioen van uit de echt gescheiden echtgeno(o)t(e) vast te stellen houdt men uitsluitend rekening met de beroepsloopbaan van uw gewezen echtgeno(o)t(e) als zelfstandige of als helper tijdens de periode dat u gehuwd was.

De jaren en kwartalen vanaf het kwartaal waarin u gehuwd bent tot en met het kwartaal waarin u gescheiden bent, komen in aanmerking.

Het moet gaan om jaren en kwartalen waarvan bewezen is dat uw gewezen echtgeno(o)t(e) als zelfstandige of als helper werkzaam was.

Elk jaar wordt in aanmerking genomen, ook al verkrijgt u voor datzelfde jaar een eigen rustpensioen.

Dezelfde periodes als voor het rustpensioen en voor het overlevingspensioen zijn vatbaar voor gelijkstelling.

Procedure

Indienen van de pensioenaanvraag

Waar?

- U woont in België: hetzij bij het gemeentebestuur van uw hoofdverblijfplaats, hetzij bij het RSVZ te Brussel of bij een van zijn gewestelijke kantoren of op één van zijn zittingen, hetzij via de website: www.pensioenaanvraag.be.
- U woont in het buitenland : bij het RSVZ te Brussel per aangetekende brief of ter plaatse. Wanneer u in een land van de Europese Economische Ruimte woont of in een land waarmee België een overeenkomst gesloten heeft, gelden speciale regels (inlichtingen kunt u ter plaatse inwinnen of bij de centrale administratie te Brussel)

Hoe?

- U woont in België: In principe moet u zich persoonlijk aanmelden bij het gemeentebestuur of bij het RSVZ. U kunt zich wel laten vertegenwoordigen door iemand anders. Die persoon moet meerderjarig zijn en een door u ondertekende volmacht bezitten. U moet ook altijd in het bezit zijn van uw identiteitskaart. Wanneer een andere persoon voor u de aanvraag indient, moet hij zijn en uw identiteitskaart bijhebben. Als u uw pensioen wil aanvragen via de website www.pensioenaanvraag.be, heeft u een elektronische identiteitskaart (en eID-kaartlezer) of een token nodig. Wanneer u uw aanvraag ingediend heeft, krijgt u een ontvangstbewijs.
- U woont in het buitenland
 - In een land van de Europese Economische Ruimte of in een land waarmee België een overeenkomst afgesloten heeft op het vlak van de sociale zekerheid:

Neem het best eerst contact op met de bevoegde pensioendienst van het land waar u verblijft en doe daar uw aanvraag.

- In een ander land: vermeld in uw schriftelijke aanvraag uw volledige identiteit, uw geboortedatum, uw adres en alle nodige gegevens over uw burgerlijke stand op dat moment.

Samenstelling en onderzoek van het dossier

Nadat het RSVZ uw aanvraag ontvangen heeft of bij het ambtshalve onderzoek van uw pensioenrechten, stelt men een dossier samen en stuurt men dit naar het gewestelijk kantoor van uw streek of, indien u in het buitenland woont, naar het Bureau voor Internationale Overeenkomsten dat uw rechten zal onderzoeken.

De nodige documenten, bv. bewijzen van de beroepsloopbaan en gegevens over andere pensioenen die u geniet, zal men aan de betrokken instellingen of, zo nodig, aan u vragen.

Wanneer alle nodige stukken verzameld zijn, neemt het RSVZ een beslissing. Deze zal men u per gewone brief toezenden. Gaat het om een eerste beslissing of om een nieuwe wijzigende beslissing, dan krijgt u ook een attest dat u zo snel mogelijk aan uw mutualiteit moet afleveren met het oog op uw verdere verzekering tegen ziekte en invaliditeit. Er bestaan bijzondere regels wanneer u in het buitenland woont.

Wanneer de voorwaarden voor betaling vervuld zijn, maakt het RSVZ ook een betalingsopdracht op voor de betaaldiensten van de Federale Pensioendienst, Zuidertoren, 1060 Brussel. Deze instelling zal ervoor zorgen dat uw pensioen wordt uitbetaald.

Indien u niet akkoord gaat met de beslissing, dan kunt u beroep aantekenen bij de arbeidsrechtbank. Het adres daarvan wordt u meegedeeld samen met de beslissing. Zo'n beroep moet wel binnen drie maanden na ontvangst van de beslissing ingediend worden.

U mag zelf naar de rechtbank gaan maar u mag u ook laten vertegenwoordigen door:

- een advocaat
- uw echtgeno(o)t(e) of een familielid, aan wie u een schriftelijke volmacht gegeven heeft
- een afgevaardigde van een representatieve organisatie van werknemers, werkgevers of zelfstandigen aan wie u een schriftelijke volmacht gegeven heeft

Het RSVZ betaalt normaal de kosten van deze procedure.

Bewijs van de beroepsloopbaan

Voor de vaststelling van uw pensioen neemt men enkel die jaren en kwartalen in aanmerking waarvan bewezen is dat er een beroepsbezigheid als zelfstandige of als helper werd uitgeoefend.

Hoe bewijzen?

De uitoefening van een beroepsbezigheid als zelfstandige of als helper moet u bewijzen door de betaling van sociale bijdragen aan een socialeverzekeringsfonds.

Welke bijdragen?

Het moet gaan om bijdragen waarvan het bedrag minstens gelijk is aan de bijdrage die betaald moet worden door een zelfstandige in hoofdberoep.

In principe kunnen alleen bijdragen die volledig betaald zijn (voorlopige en regularisatie) rechten op pensioen openen.

De rechten op het pensioen worden berekend aan de hand van de basisbijdragen die effectief betaald zijn.

Bewijslast?

Het RSVZ vraagt zelf de nodige gegevens aan het socialeverzekeringsfonds waarbij u of uw echtgeno(o)t(e) aangesloten was.

Berekening van het pensioen

Voor de berekening van uw pensioen wordt rekening gehouden met:

- de beroepsloopbaan als zelfstandige of als helper (uitgedrukt door een breuk)
- de beroepsinkomsten

De berekening is behoorlijk ingewikkeld. Weet dat u steeds alle informatie kunt verkrijgen bij het RSVZ.

Breuk die overeenstemt met de beroepsloopbaan

Welke breuk?

De teller van de breuk is gelijk aan de som van de jaren en kwartalen (uitgedrukt in voltijdse dagequivalenten, waarbij elk jaar telt voor 312 dagen en elk kwartaal voor 78 dagen) waarvoor de beroepsbezigheid als zelfstandige of als helper (gelijkstelling inbegrepen) bewezen is en die gelegen zijn:

- Voor het rustpensioen: voor het kwartaal waarin het pensioen ingaat.
- Voor het overlevingspensioen en overgangsuitkering: voor het kwartaal van het overlijden wanneer de echtgeno(o)t(e) geen rustpensioen genoot of voor het kwartaal waarin zijn of haar pensioen is ingegaan.
- Voor het pensioen van uit de echt gescheiden echtgenoot: tijdens de duur van het huwelijk.

De noemer van de breuk verschilt naargelang van de aard van uw pensioen:

- Voor rustpensioenen en pensioenen van uit de echt gescheiden echtgenoot is de noemer 14.040 voltijdse dagequivalenten (312 dagen x 45).

- Voor het overlevingspensioen en de overgangsuitkering:
 - Als uw echtgeno(o)t(e) op het ogenblik van zijn/haar overlijden een rustpensioen als zelfstandige genoot of vroeger een rustpensioen als zelfstandige heeft genoten is de noemer gelijk aan 14.040 voltijdse dagequivalenten (of 312 dagen x 45).
 - Als uw echtgeno(o)t(e) overleed voor 1 januari van het jaar waarin hij/zij de pensioenleeftijd zou hebben bereikt, zonder een rustpensioen als zelfstandige te genieten of genoten te hebben, is de noemer gelijk aan het aantal jaren (uitgedrukt in voltijdse dagequivalenten, waarbij elk jaar telt voor 312 dagen) tussen 1 januari van zijn/haar 20ste verjaardag en 31 december van het jaar dat aan zijn/haar overlijden voorafging.

Beperkingen?

U kunt in verschillende stelsels gewerkt hebben, bv. als zelfstandige én als werknemer of ambtenaar.

In dat geval mag uw totale loopbaan, normaal niet groter zijn dan de eenheid (14.040 voltijdse dagequivalenten of 312 dagen x 45).

In geval van overschrijding, worden de overtollige voltijdse dagequivalenten in mindering gebracht van het aantal voltijdse dagequivalenten als zelfstandige en, in voorkomend geval, vervolgens van het aantal voltijdse dagequivalenten als werknemer. Deze vermindering is in ieder geval beperkt tot 1.560 voltijdse dagequivalenten.

Deze regel geldt ook wanneer u een pensioen van uit de echt gescheiden echtgeno(o)t(e) aanvraagt. Dan wordt rekening gehouden met de beroepsloopbaan van uw ex-echtgenoot en uw eigen beroepsloopbaan er in de verschillende stelsels.

Ook wanneer u een overlevingspensioen of een overgangsuitkering aanvraagt, wordt deze regel toegepast. De eenheid is gelijk aan:

- het aantal jaren (uitgedrukt in voltijdse dagequivalenten, waarbij elk jaar telt voor 312 dagen) tussen 1 januari van het jaar van zijn/haar 20ste verjaardag en 31 december van het jaar voor dat van zijn/haar overlijden wanneer uw overleden echtgeno(o)t(e), jonger dan 65 jaar, nog geen rustpensioen genoot.
- 14.040/14.040, in de andere gevallen.

In geval van overschrijding, worden de overtollige voltijdse dagequivalenten in mindering gebracht van het aantal voltijdse dagequivalenten als zelfstandige en, in voorkomend geval, vervolgens van het aantal voltijdse dagequivalenten als werknemer. Deze vermindering is in ieder geval beperkt tot 1.560 voltijdse dagequivalenten.

Indien u eveneens een of meerdere rustpensioenen geniet, heeft dat geen enkele invloed op de beroepsloopbaan van uw overleden echtgenoot die in aanmerking wordt genomen voor de berekening van uw overlevingspensioen, maar dit kan eventueel wel aanleiding geven tot een vermindering van het bedrag van het overlevingspensioen.

Beroepsinkomsten

Welke beroepsinkomsten?

Men maakt een onderscheid naargelang het gaat om jaren vóór 1984 of na 1983:

- Voor elk jaar of kwartaal vóór 1984 neemt men een forfaitair beroepsinkomen in aanmerking.
- Voor elk jaar of kwartaal na 1983 berekent men het pensioen in functie van uw reële beroepsinkomsten. Dit zijn de beroepsinkomsten die als basis gediend hebben voor de berekening van de bijdragen die u of uw echtgeno(o)t(e) aan uw socialeverzekeringsfonds betaalde. Voor gelijkgestelde periodes waarvoor geen reële beroepsinkomsten gekend zijn, houdt men rekening met fictieve inkomsten.

Voor de jaren tussen 1983 en 1997 wordt het beroepsinkomen vermenigvuldigd met een breuk die, op 1 januari van het betrokken jaar, de verhouding uitdrukt tussen het percentage van de bijdrage bestemd voor het pensioenstelsel der zelfstandigen en het totaal van de percentages van de persoonlijke werknemersbijdrage en van de patronale bijdrage verschuldigd op de bezoldiging van de werknemers en bestemd voor hun pensioenstelsel.

Voor de jaren tussen 1996 en 2003 wordt deze breuk vervangen door 2 coëfficiënten:

- 0,567851 voor dat deel van het beroepsinkomen tot 35.341,68 EUR
- 0,463605 voor dat deel van het beroepsinkomen boven 35.341,68 EUR

Voor de jaren na 2002 wordt deze breuk vervangen door de volgende 2 coëfficiënten:

- 0,663250 voor het deel van het beroepsinkomen tot 31.820,77 EUR
- 0,541491 voor het deel van het beroepsinkomen boven 31.820,77 EUR

Elk van deze coëfficiënten en de bedragen, gekoppeld aan de huidige index, kunnen bij Koninklijk Besluit gewijzigd worden.

Zowel de forfaitaire als de reële of fictieve beroepsinkomsten worden aangepast aan de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen tot aan de ingangsdatum van het pensioen. Zij worden vervolgens vermenigvuldigd met:

- 75 % voor een rustpensioen als gezin
- 60 % voor een rustpensioen als alleenstaande, een overlevingspensioen of een overgangsuitkering
- 37,5 % voor een pensioen van uit de echt gescheiden echtgenoot

Het rustpensioen als gezin kunt u maar verkrijgen wanneer u gehuwd bent en uw echtgeno(o)t(e):

- geen eigen pensioen geniet
- geen sociale uitkering geniet (zie verder)
- geen niet-toegelaten beroepsbezigheid uitoefent (zie verder)

Begrenzing van de inkomsten?

Zoals voor de berekening van de bijdragen die u aan uw socialeverzekeringsfonds moet betalen, gelden er ook voor de berekening van uw pensioen bepaalde minimumdrempels en plafonds. De bedragen daarvan vindt u achteraan in deze brochure.

Bijzonder geval : echtelijke hulp

Voor de kwartalen waarin uw echtgeno(o)t(e) als meewerkende echtgeno(o)t(e) aangesloten was voor het sociaal statuut van de zelfstandigen (maxistatuut) en waarvoor hij of zij sociale bijdragen betaald heeft, is het beroepsinkomen dat in aanmerking genomen wordt om uw rustpensioen als gezin te berekenen, gelijk aan de som van:

- de beroepsinkomsten die als basis gediend hebben voor de berekening van de bijdragen die u aan uw socialeverzekeringsfonds betaald hebt
- en van de vergoedingen toegekend aan uw echtgeno(o)t(e) voor dezelfde kwartalen

De bedoeling van die regel is uw gezin een pensioen te waarborgen dat minstens even voordelig is als dat welk u gekregen zou hebben voor de invoering van het sociaal statuut van de meewerkende echtgeno(o)t(e).

Meer gedetailleerde info vindt u in de brochure “Meewerkende echtgenoten”

Minimumpensioen

Wat is dit?

Het pensioen dat u kunt verkrijgen op basis van de beroepsinkomsten, kan onder bepaalde voorwaarden verhoogd worden tot het minimumpensioen (zie bedragen achteraan in deze brochure).

Welke voorwaarden?

Wanneer u een rustpensioen aanvraagt, moet u een eigen beroepsloopbaan bewijzen die ten minste gelijk is aan 2/3 van een volledige loopbaan (bv. 2/3 van 45 = 30).

Wanneer u een overlevingspensioen aanvraagt, moet de beroepsloopbaan van uw overleden echtgeno(o)t(e) ten minste gelijk zijn aan 2/3 van een volledige loopbaan.

Wanneer u een pensioen van uit de echt gescheiden echtgeno(o)t(e) aanvraagt, heeft u geen recht op het minimumpensioen.

Om na te gaan of aan die voorwaarde van 2/3 loopbaan voldaan is, houdt men rekening met de loopbaan als zelfstandige of als helper en met de loopbaan als werknemer zowel in België en als in het buitenland (landen van de Europese Economische Ruimte, Zwitserland en de landen waarmee België een verdrag over de sociale zekerheid heeft afgesloten).

Beperking?

Wanneer u ook een pensioen verkrijgt in de regeling voor werknemers, mag de som van het bedrag van uw pensioen als zelfstandige berekend in functie van het minimumpensioen en van het bedrag van uw (Belgisch) pensioen als werknemer niet groter zijn dan een welbepaald plafond (zie bedrag vermeld achteraan in deze brochure). Is dit toch het geval, dan moet het minimumpensioen zoveel als nodig is verminderd worden.

Bedrag?

Om na te gaan welk pensioenbedrag u zal worden toegekend, vergelijkt men:

- het bedrag van uw pensioen berekend in functie van de beroepsinkomsten en
- het bedrag van uw pensioen berekend in functie van het minimumpensioen, d.w.z. het bedrag van het minimumpensioen vermenigvuldigd met de breuk die met de loopbaan als zelfstandige of als helper overeenstemt en eventueel beperkt wanneer ook een pensioen als werknemer wordt toegekend

U heeft recht op het hoogste van de twee bedragen.

En voor de overgangsuitkering?

Wat betreft de overgangsuitkering, bestaat eveneens een minimumrecht, maar zonder minimale loopbaanvoorwaarde: het bedrag van de overgangsuitkering wordt vastgelegd op basis van de beroepsinkomsten en mag niet lager zijn dan het bedrag van het minimumoverlevingspensioen voor een volledige loopbaan, vermenigvuldigd met de loopbaanbreuk die voor de berekening ervan in aanmerking wordt genomen.

Uitbetaling van het pensioen

Voorwaarden?

Uw pensioen kan normaal maar **betaald worden** wanneer u:

- geen sociale vergoeding geniet
- geen beroepsbezigheid meer uitoefent

Wanneer u gehuwd bent, heeft u normaal maar recht op een rustpensioen **als gezin** wanneer uw echtgeno(o)t(e):

- geen (voordeliger) eigen pensioen geniet
- geen sociale vergoeding geniet
- geen beroepsbezigheid meer uitoefent

Genot van sociale vergoedingen

Welke vergoedingen?

Uw pensioen kan niet betaald worden wanneer u, ten laste van een Belgische of buitenlandse wetgeving inzake sociale zekerheid of van een statuut dat van toepassing is op het personeel van een volkenrechtelijke instelling, in het genot bent van:

- uitkeringen wegens ziekte of invaliditeit
- uitkeringen wegens werkloosheid, loopbaanonderbreking, tijdskrediet of vermindering van arbeidsprestaties
- een aanvullende vergoeding toegekend in het kader van het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag.

Wanneer uw echtgeno(o)t(e) één van die uitkeringen geniet, hebt u enkel recht op een rustpensioen als alleenstaande.

U of uw echtgeno(o)t(e) kunt/kan wel afzien van de sociale vergoeding, zodat uw pensioen toch kan betaald worden of zodat u toch recht heeft op het rustpensioen als gezin. Voor meer inlichtingen kunt u terecht bij de instelling die de sociale vergoeding betaalt.

Sancties?

Wanneer u toch een van voormelde sociale vergoedingen geniet naast uw pensioen, zal uw pensioen teruggevorderd worden. Mocht dit voordeliger zijn, dan kunt u eventueel wel vragen de sociale vergoeding terug te betalen. Dit geldt ook voor uw echtgeno(o)t(e).

Uitzonderingen?

Onder bepaalde voorwaarden kunt u uw overlevingspensioen genieten samen met een vergoeding wegens ziekte of onvrijwillige werkloosheid bij toepassing van een Belgische of buitenlandse wetgeving inzake sociale zekerheid of een vergoeding wegens invaliditeit bij toepassing van een Belgische wetgeving inzake sociale zekerheid of een uitkering wegens loopbaanonderbreking, wegens tijdskrediet of wegens het verminderen van de arbeidsprestaties of een vergoeding, toegekend in het kader van het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag:

- U kunt uw overlevingspensioen en een van deze vergoedingen cumuleren voor een maximumduur van 12 al dan niet opeenvolgende maanden. Tenzij u afziet van de sociale vergoeding, wordt op het einde van die periode de betaling van uw overlevingspensioen opgeschort.
- De cumulatie is niet (meer) toegestaan vanaf het moment dat u een rustpensioen krijgt.

- Uw overlevingspensioen wordt eventueel begrensd tot het bedrag van 6.312,80 EUR (aan de index 103,14 - basis 1996 = 100) voor de maanden waarin u een uitkering geniet.

U kunt uw **overgangsuitkering** en een van de voornoemde uitkeringen onvoorwaardelijk genieten gedurende 12 of 24 maanden, naargelang het geval.

Uitoefening van een beroepsbezigheid

Welke beroepsbezigheid?

Normaal moet u elke beroepsbezigheid staken en daarvan het bewijs leveren vooraleer uw pensioen kan betaald worden. Als u aanspraak maakt op een rustpensioen als gezin moet ook uw echtgeno(o)t(e) in principe iedere beroepsbezigheid stopzetten.

Onder bepaalde voorwaarden kunt/kan u of uw echtgeno(o)t(e) echter wel nog een beroepsbezigheid uitoefenen, hetzij onbeperkt, hetzij beperkt.

Welke voorwaarden?

U mag onbeperkt werken als gepensioneerde wanneer u:

- een beroepsactiviteit hebt aangegeven (zie verder)
- minstens 65 jaar bent en een rustpensioen geniet: de leeftijdsvoorwaarde mag na de pensionering vervuld zijn en het onbeperkt mogen werken is van toepassing vanaf 1 januari van het jaar waarin u 65 jaar wordt, of
- een vervroegd rustpensioen geniet en een loopbaan bewijst van minstens 45 jaren op de ingangsdatum van uw eerste rustpensioen
- u geniet een overgangsuitkering

Zodra u gepensioneerd bent mag u beperkt werken in de andere gevallen, maar u of uw echtgenoot moeten:

- in bepaalde gevallen, de uitoefening van uw beroepsactiviteit aangeven (zie verder)
- de beroepsinkomsten beperken (zie verder)

Aangifte van beroepsactiviteit

Wanneer aangifte doen van de beroepsactiviteit?

- U moet uw aangifte indienen vóór de eerste uitbetaling van het pensioen voor elke activiteit die een inkomen kan opleveren, ongeacht waar ze uitgeoefend wordt en ook al overschrijden de inkomsten de toegelaten grenzen niet of moeten ze niet beperkt zijn.
- Uw aangifte moet vóór de aanvang van de activiteit worden ingediend wanneer u of uw echtgenoot:
 - een wetenschappelijke of artistieke activiteit uitoefent;
 - een mandaat, ambt of post in België of in het buitenland uitoefent;
 - een beroepsactiviteit in het buitenland uitoefent;
 - sociale uitkeringen in het buitenland geniet.
- Uw aangifte moet vooraf worden ingediend, namelijk:
 - hetzij binnen de 30 dagen volgend op de aanvang van de activiteit of het genot van sociale uitkeringen;
 - binnen de 30 dagen volgend op de datum van kennisgeving van de beslissing tot toekenning van het pensioen.

Aan wie?

- Aan het RSVZ, wanneer u enkel een pensioen als zelfstandige verkrijgt.
- Aan het RSVZ of de Federale Pensioendienst (FPD) naargelang u een pensioen van zelfstandige, van werknemer of van de openbare sector geniet. De aangifte bij een van deze instellingen telt immers ook ten aanzien van de twee andere instellingen.

Hoe?

U doet aangifte bij de dienst Pensioenen van het RSVZ, bij voorkeur met een formulier dat u bij uw instelling kunt krijgen. Op dat formulier is ook ruimte voorzien voor de verklaring van uw echtgenoot. Nadat u het document hebt ingevuld, gedateerd en ondertekend, stuurt u het terug naar het RSVZ.

Uitzonderingen?

Buiten de gevallen waarin de aangifte verplicht is, moet u geen aangifte meer doen van uw beroepsactiviteit wanneer u al gerechtigd bent op een pensioen. Deze vrijstelling geldt ook voor uw echtgenoot indien u gerechtigd bent op een gezinspensioen.

Begrenzing van de beroepsinkomsten

Welke grenzen?

De inkomsten die u of uw echtgeno(o)t(e) behaalt, worden steeds op jaarbasis beoordeeld. Deze jaargrens verschilt naargelang de aard van de beroepsbezigheid die wordt uitgeoefend en het feit of u al dan niet de pensioenleeftijd bereikt heeft.

Wanneer u of uw echtgeno(o)t(e) als werknemer werkt, wordt rekening gehouden met de bruto-beroepsinkomsten, d.w.z. zowel het loon als de voordelen in natura, het vakantiegeld, de eindejaarspremie enz., vóór aftrek inzake sociale zekerheid of belastingen.

Wanneer u (of uw echtgeno(o)t(e)) als zelfstandige of als helper werkzaam bent (is), wordt rekening gehouden met de bruto-beroepsinkomsten verminderd met de beroepsuitgaven en -lasten, en eventueel de beroepsverliezen, die het bestuur der directe belastingen voor de vaststelling van de aanslag van het betrokken jaar in aanmerking genomen heeft.

Wanneer de beroepsbezigheid van u of uw echtgeno(o)t(e) bestaat in het scheppen van wetenschappelijke werken of het tot stand brengen van een artistieke schepping, moeten de inkomsten daarvan niet beperkt worden. Die beroepsbezigheid mag dan wel geen weerslag hebben op de arbeidsmarkt en u of uw echtgeno(o)t(e) mag geen handelaar zijn. De juiste grensbedragen vindt u achteraan in deze brochure. Ze worden elk jaar aangepast volgens de evolutie van het indexcijfer van de conventionele lonen voor bedienden van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg. Ze worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Verhoging van de grensbedragen?

Wanneer u ten minste één kind ten laste heeft op 1 januari van het betrokken jaar, worden de toegelaten grensbedragen tijdens het volledige jaar verhoogd.

Wanneer u enkel een overlevingspensioen geniet en nog geen 65 jaar bent, gelden eveneens hogere bedragen. De beoordeling daarvan gebeurt op de ingangsdatum van het overlevingspensioen en op 1 januari van elk jaar dat daarop volgt.

Als u uitsluitend een of meer overlevingspensioenen geniet en u in de loop van een jaar vóór uw 65ste verjaardag een vervroegd rustpensioen krijgt, is de toegelaten inkomensgrens voor het volledige jaar, de grens die geldt voor een persoon die uitsluitend gerechtigd is op een of meer overlevingspensioenen vóór 65 jaar.

Sancties?

Als uw inkomsten hoger zijn dan het toegelaten bedrag dan wordt de betaling van uw pensioen voor het betrokken kalenderjaar geschorst naar rata van een percentage van het pensioenbedrag dat gelijk is aan het percentage van de overschrijding.

Bijvoorbeeld:

- Uw beroepsinkomsten overschrijden het toegelaten bedrag met 36%, dan moet 36% van het pensioenbedrag teruggevorderd worden.
- Uw beroepsinkomsten overschrijden het toegelaten bedrag met 100%, dan wordt heel uw pensioen teruggevorderd.

Wanneer uw echtgeno(o)t(e) een beroepsbezigheid uitoefent en zijn of haar inkomsten het toegelaten bedrag overschrijden, terwijl u een rustpensioen als gezin geniet, dan wordt dit pensioen voor het betrokken jaar omgezet naar een rustpensioen als alleenstaande. De regel van de vermindering van het pensioen naar rata van het percentage van overschrijding van het toegestane bedrag, wordt hier niet toegepast.

Betalingsmodaliteiten van het pensioen

Door wie?

Uw pensioen als zelfstandige wordt uitbetaald door de betaaldiensten van de Federale Pensioendienst, Zuidertoren te 1060 Brussel. Eventuele aanpassingen van uw pensioen, nadat u de beslissing gekregen heeft van het RSVZ, gebeuren automatisch door dezelfde diensten.

Hoe?

In principe wordt uw pensioen maandelijks op een persoonlijke zichtrekening gestort die geopend werd bij een kredietinstelling die in België actief is of bij De Post. Indien het een rustpensioen aan het gezinsbedrag betreft, wordt het pensioen op een zichtrekening gestort, die geopend werd op naam van de twee echtgenoten.

U deelt uw zichtrekeningnummer mee, hetzij met een formulier dat u kunt krijgen bij de Federale Pensioendienst, hetzij met een gewone brief die u naar de FPD stuurt.

U kunt evenwel met een gewone brief vragen dat uw pensioen, indien u dat wenst, met postassigaties uitbetaald wordt. Het bedrag wordt dan aan huis aan de persoon zelf betaald.

Er bestaan bijzondere regels om het pensioen in het buitenland te laten betalen. Indien nodig, kan de Federale Pensioendienst u daar meer inlichtingen over verstrekken.

Wat in geval van overlijden?

Wanneer u overlijdt, maar u heeft op het ogenblik van dat overlijden nog pensioenbedragen tegoed, dan worden deze, zonder dat een aanvraag ingediend moet worden, uitbetaald :

- aan uw echtgeno(o)t(e), op voorwaarde dat u niet feitelijk of van tafel en bed gescheiden was
- aan uw kinderen waarmee u samenleefde op het ogenblik van uw overlijden

Ook andere personen kunnen de achterstallige pensioentermijnen verkrijgen:

- wanneer zij met u samenleefden op het ogenblik van uw overlijden
- wanneer zij de verplegingskosten betaald hebben
- wanneer zij de begrafeniskosten betaald hebben

Zij moeten wel een aanvraag indienen binnen 6 maanden na uw overlijden. De nodige formulieren zijn te verkrijgen bij het gemeentebestuur.

Alleen uw echtgeno(o)t(e) heeft recht op de pensioentermijn van de maand van uw overlijden. De andere personen hebben maar recht op de achterstallige termijnen die aan de maand van uw overlijden voorafgaan.

Wat in geval van terugvordering?

Wanneer u ten onrechte pensioenbedragen ontvangen heeft, zal de Federale Pensioendienst deze terugvorderen.

De beslissing inzake terugvordering wordt u toegezonden door de Federale Pensioendienst. Binnen 3 maanden na de kennisgeving ervan kunt u beroep aantekenen bij de arbeidsrechtbank.

U kunt een aanvraag tot kwijtschelding van de schuld indienen bij de Raad voor Uitbetaling van de Federale Pensioendienst.

Pensioenbonus

U hebt ervoor gekozen om te blijven werken, hoewel u een leeftijd hebt bereikt waarop u dit niet meer moest doen en de activiteitsperiodes situeren zich in de periode vanaf 01/01/2014. Dan hebt u recht op een pensioenbonus die uit een verhoging van uw rustpensioen bestaat.

De toekenning en de betaling van deze bonus beantwoordt aan de regels die hierna in punt 1 worden toegelicht (Bonus vanaf 2014).

Indien uw beroepsactiviteit zich volledig of gedeeltelijk in de periode van 01/01/2006 tot 31/12/2013 bevindt, dan wordt de pensioenbonus echter berekend volgens de regels die van kracht waren vóór 1 januari 2014 en in het punt 'Bonus voor 2014' worden gespecificeerd. Het resultaat van die laatste berekening wordt indien nodig opgeteld bij het resultaat van de berekening van de bonus volgens de regels in het punt 'Bonus vanaf 2014'.

Let op: voor de pensioenen die ten vroegste ingaan op 1 januari 2015, wordt de pensioenbonus slechts toegekend indien u vóór 1 december 2014:

- een vervroegd rustpensioen kunt krijgen of;
- 65 jaar bent en een loopbaan van ten minste 40 kalenderjaren bewijst.

Wat de bonus 'overleving' betreft, kan deze slechts worden toegekend voor perioden die gelegen zijn vóór 1 januari 2014 en voor zover de overleden echtgenoot zijn rustpensioen en zijn pensioenbonus had genoten vóór 1 januari 2014.

Bonus vanaf 2014

Toepassing

Per bijkomend kwartaal dat na 31/12/2013 wordt gepresteerd, wordt een pensioenbonus toegekend waarvan het bedrag progressief stijgt naarmate u uw beroepsloopbaan verlengt.

Voorwaarden

- U kunt een pensioenbonus krijgen indien:
 - uw pensioen ten vroegste ingaat vanaf 1 januari 2014;
 - u uw beroepsbezigheid als zelfstandige vanaf 1 januari 2014 voortzet en minstens de bijdrage betaalt die wettelijk verschuldigd is voor een activiteit in hoofdberoep;
 - u uw beroepsactiviteit voortzet gedurende meer dan een jaar na de datum waarop u een vervroegd rustpensioen had kunnen krijgen;
 - u uw beroepsactiviteit na de leeftijd van 65 jaar voortzet en een beroepsloopbaan van minstens 40 jaren bewijst.
- U kunt geen aanspraak maken op de pensioenbonus indien:
 - u stopt met werken en de bijdragen stort die in het kader van de voortgezette verzekering verschuldigd zijn.

Berekening

De pensioenbonus wordt u toegekend voor elk kalenderkwartaal na 31/12/2013 dat binnen een referteperiode gelegen is.

- De referteperiode vangt aan:
 - vanaf de eerst mogelijke vervroegde ingangsdatum van uw rustpensioen, verhoogd met één jaar;
 - vanaf de eerste dag van het kwartaal dat volgt op het kwartaal waarin u de leeftijd van 65 jaar bereikt en op voorwaarde dat u een loopbaan van ten minste 40 kalenderjaren bewijst.
- De referteperiode eindigt:
 - op de laatste dag van het kalenderkwartaal dat voorafgaat aan het kwartaal waarin uw pensioen daadwerkelijk en voor de eerste maal ingaat.

De kwartalen van de referteperiode gelegen vóór 1 januari 2014 worden eveneens meegeteld om het bedrag van de pensioenbonus per kwartaal te bepalen.

Bedrag

Het bedrag van de pensioenbonus is forfaitair vastgelegd per bijkomend gepresteerd kwartaal en stijgt progressief naarmate het pensioen wordt uitgesteld. De bonus bedraagt 117,00 EUR bruto per gewerkt kwartaal voor de eerste vier kwartalen van de referteperiode en stijgt alle volgende 4 kwartalen met 15,60 EUR per gewerkt kwartaal. Vanaf het 21ste kwartaal geldt een maximum van 195,00 EUR per gewerkt kwartaal.

Deze bedragen zijn gekoppeld aan de spilindex 136,09 - basis 1996 en worden aangepast aan de schommelingen van de index der consumptieprijzen.

Betaling

De pensioenbonus wordt samen met uw pensioen betaald.

Wat in geval van overlijden?

Bij overlijden wordt het overlevingspensioen van uw echtgenoot niet verhoogd met de pensioenbonus.

Uitzondering: de overlevende echtgenoot kan aanspraak maken op de bonus 'overlevingspensioen' opgebouwd volgens de regels die van kracht waren vóór 1 januari 2014 (cf. 'Bonus voor 2014'), op voorwaarde dat uw rustpensioen is ingegaan vóór 1 januari 2014.

Bonus voor 2014

Voorwaarden

- U komt in aanmerking voor de pensioenbonus wanneer:
 - uw pensioen ten vroegste ingaat op 1 januari 2007 en ten laatste op 1 december 2013;
 - u de leeftijd van 62 jaar bereikt heeft of een beroepsloopbaan van 44 jaar kan aantonen;
 - u verder werkt als zelfstandige en minstens de bijdrage betaalt aan het tarief van een hoofdberoep of u aan de voortgezette verzekering doet en daarvoor de wettelijke voorziene bijdrage betaalt.

Berekening

De pensioenbonus wordt toegekend voor elk kalenderkwartaal na 2005 dat zich in een referteperiode bevindt.

- De referteperiode vangt aan:
 - hetzij op 1 januari van het jaar waarin u 62 wordt;
 - hetzij op 1 januari van het jaar waarin u een 44ste loopbaanjaar begint.

- De referentieperiode eindigt:
 - de laatste dag van het kalenderkwartaal dat voorafgaat aan datgene waarin uw pensioen effectief en voor de eerste keer ingaat;
 - en uiterlijk de laatste dag van het kwartaal waarin u 65 jaar wordt.

Indien u op het ogenblik dat u 65 jaar wordt nog geen 45 loopbaanjaren kunt aantonen, eindigt de referentieperiode op 31 december van het jaar waarin een 45ste jaar bewezen wordt.

Bedrag

De pensioenbonus bedraagt 156 EUR per kalenderkwartaal. Dit bedrag wordt aangepast aan de schommeling van de index der consumptieprijzen.

Betaling

De pensioenbonus wordt op hetzelfde moment als uw pensioen betaald.

Wat in geval van overlijden?

Bij overlijden wordt het overlevingspensioen van uw echtgeno(o)t(e) ook vermeerderd met de bonus op voorwaarde dat u er zelf recht op had.

Contact

Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ)

Centraal bestuur

Willebroekkaai 35 • 1000 Brussel

T +32 2 546 42 11

F +32 2 511 21 53

pen-cor-n@rsvz-inasti.fgov.be

Gewestelijke kantoren

- **ANTWERPEN**
Oudaan 8-10 • 2000 Antwerpen
T +32 3 224 46 11
F +32 3 224 46 99
- **BRUSSEL-HOOFDSTAD**
Willebroekkaai 35 • 1000 Brussel
T +32 2 546 42 11
F +32 2 513 02 95
- **HENEGOUWEN**
Rue de la Halle 1 • 7000 Mons
T +32 65 37 54 11
F +32 65 37 54 99
- **LIMBURG**
Leopoldplein 16 bus 5 • 3500 Hasselt
T +32 11 85 48 11
F +32 11 85 48 99
- **LUIK**
Rue des Guillemins 113 • 4000 Liège
T +32 4 241 50 11
F +32 4 241 50 99
- **LUXEMBURG**
Rue Jarlicyn 5 • 6800 Libramont
T +32 61 29 52 11
F +32 61 29 52 99
- **MALMEDY**
Place du Châtelet 6 • 4960 Malmedy
T +32 80 79 41 11
F +32 80 79 41 49
- **NAMEN**
Rue Godefroid 35 • 5000 Namur
T +32 81 42 51 11
F +32 81 42 51 99
- **OOST-VLAANDEREN**
Koningin Fabiolalaan 116 • 9000 Gent
T +32 9 379 49 11
F +32 9 379 49 99
- **VLAAMS-BRABANT**
Vaartstraat 54 • 3000 Leuven
T +32 16 31 47 11
F +32 16 31 47 99
- **WAALS-BRABANT**
Chaussée de Bruxelles 49 • 1300 Wavre
T +32 10 68 55 11
F +32 10 68 55 99
- **WEST-VLAANDEREN**
Abdijbekepark 2 • 8200 Brugge
T +32 50 30 53 11
F +32 50 30 53 99

1765

Voor meer informatie over uw pensioen: bel gratis naar 1765 of +32 78 15 1765 vanuit het buitenland.
Elke werkdag van 8.30 uur tot 12 uur en van 13 tot 17 uur (op vrijdag tot 16 uur).

MyPension

Raadpleeg uw pensioendossier op www.mypension.be

Bijlage : tabellen

Tabel 1: berekening van het pensioen – bedragen

01.09.2018	minimumpensioen volledige loopbaan	minimumpensioen onvolledige loopbaan	minimumuitkering
	EUR	EUR	EUR
Rustpensioen als gezin	18.672,57	18.542,39	-
Rustpensioen als alleenstaande	14.942,34	14.838,59	-
Overlevingspensioen / overgangsuitkering	14.743,07	14.640,28	14.640,28
Pensioen van uit de echt gescheiden echtgeno(o)t(e)	-	-	-

De bedragen in de kolommen 'minimumpensioen volledige loopbaan' en 'minimumpensioen onvolledige loopbaan' moeten vermenigvuldigd worden met de loopbaanbreuk die voor de berekening van het pensioen als zelfstandige gebruikt wordt.

Tabel 2: berekening van het pensioen – beroepsinkomsten

2017	
Minimumdrempel	EUR
	13.296,25
Eerste plafond	49.189,74
Maximum	57.415,67

Tabel 3: betalingsvoorwaarden – grenzen

Aard van de uitgeoefende bezigheid	Rustpensioen of Rust- en overlevingspensioen			
	jonger dan pensioenleeftijd ¹		vanaf pensioenleeftijd ²	
	zonder kind ten laste	met kind ten laste	zonder kind ten laste	met kind ten laste
	EUR	EUR	EUR	EUR
a. Werknemer (incl. mandaat, ambt, post) - bruto	8.022,00	12.033,00	23.170,00	28.184,00
b. Zelfstandige - netto	6.417,00	9.626,00	18.536,00	22.547,00
c. Werknemer + zelfstandige (gelijktijdig of achtereenvolgend) - 80% bruto + netto	6.417,00	9.626,00	18.536,00	22.547,00

Aard van de uitgeoefende bezigheid	Uitsluitend overlevingspensioen			
	vóór 65 jaar		vanaf 65 jaar	
	zonder kind ten laste	met kind ten laste	zonder kind ten laste	met kind ten laste
	EUR	EUR	EUR	EUR
a. Werknemer (incl. mandaat, ambt, post) - bruto	18.677,00	23.346,00	23.170,00	28.184,00
b. Zelfstandige - netto	14.942,00	18.677,00	18.536,00	22.547,00
c. Werknemer + zelfstandige (gelijktijdig of achtereenvolgend) - 80% bruto + netto	14.942,00	18.677,00	18.536,00	22.547,00

1 Er is geen inkomstengrens voor de gerechtigde op een rustpensioen of op een rust- en overlevingspensioen vanaf 1 januari van het jaar waarin hij (zij) de leeftijd van 65 jaar bereikt, of voor de gerechtigde op een vervroegd rustpensioen vóór 1 januari van het jaar waarin hij (zij) de leeftijd van 65 jaar bereikt, die een persoonlijke beroepsloopbaan van minstens 45 kalenderjaren bewijst op de ingangsdatum van zijn (haar) eerste rustpensioen, hetzij uitsluitend in de regeling van de zelfstandigen, hetzij globaal in deze regeling, in die van de werknemers, in die van de overheidssector en in iedere buitenlandse regeling waarop de Europese verordeningen betreffende sociale zekerheid of een door België gesloten overeenkomst betreffende sociale zekerheid van toepassing is.

2 Enkel van toepassing op de echtgeno(o)t(e) van de gerechtigde op een rustpensioen aan het gezinsbedrag.

Verantwoordelijke uitgever

Anne Vanderstappen, Administrateur-generaal

Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen

Willebroekkaai 35

1000 Brussel

T +32 2 546 42 11

F +32 2 511 21 53

info@rsvz-inasti.fgov.be

www.rsvz.be

D/2002/1683/2

Eindredactie: september 2018

Editie 2018 (2de bijwerking)

De meest recente editie van deze brochure vindt u op: www.rsvz.be